

Vatten och avlopp

Bokslut 2021

Innehållsförteckning	2.
Vatten och avlopp	3.
Viktiga händelser under året	3.1
VA-taxan	4.
Grunduppdrag	4.1
Andel tjänligt vattenprov och tjänligt med anmärkning	4.2
Personal	5.
Nyckeltal	5.1
Ekonomisk analys	5.2
Investeringar	6.
Framtid	6.1
Resultaträkning/balansräkning	8-10

3. Vatten och avlopp

Verksamheten ska leverera och säkerställa ett rent och friskt vatten till sina kunder och uppfylla de lagar och förordningar enligt den lagstiftning som styr kommunens ansvar för vatten- och avloppsförsörjning. Verksamheten ska rena det vatten som kommer till avloppsreningsverken så att påverkan på miljön blir så liten som möjligt samtidigt som lagar och myndighetskrav uppfylls. VA-verksamheten ingår som en del i samhällsbyggnadskontoret.

3.1 Viktiga händelser under året

Behovet av att anlägga en ny överföringsledning för dricksvatten mellan Landeryd och Hyltebruk har varit känt under en längre tid. Landeryds vattentäkt levererar inte den mängd vatten eller den kvalitet på vatten som önskas. Åtgärder har vidtagits för att öka kapaciteten genom att borra nya brunnar men resultatet har inte varit tillfredställande då mängden vatten bedöms osäker över tid. Detta föranleder förslag om att anlägga en ny överföringsledning mellan orterna. En förstudie har genomförts som ska ses som ett utredningsmaterial för VA-försörjning mellan Hyltebruk och Landeryd. Nedan redovisas de alternativ som samhällsbyggnadsnämnden har att ta ställning till.

Alternativ 1 (gul)

Överföringsledning V180 mellan Södra Ekeryd och Landeryd
Endast vattenledning: 17 500 000 kronor
Vattenledning och GC-bana 32 300 000 kronor

Alternativ 2 (gul)

Överföringsledning V180 samt TS160 mellan Södra Ekeryd och Landeryd
Både vatten- och spillvatten: 26 700 000 kronor
Både vatten- och spillvatten
samt GC-bana 41 500 000 kronor

Alternativ 3 (rosa)

Överföringsledning V180 samt TS160 mellan Södra Ekeryd och Landeryd
Både vatten- och spillvatten: 26 100 000 kronor
Både vatten- och spillvatten
Samt GC-bana 40 900 000 kronor

Alternativ 4 (röd)

Överföringsledning V180 mellan Björnaryd/väg 26 och Landeryd
Endast vattenledning: 18. 700 000 kronor

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade att anlägga en överföringsledning för dricksvatten och en överföringsledning för spillvatten i enlighet med alternativ tre. Förslaget går nu vidare som förslag till beslut till kommunfullmäktige.

Hylte kommun tog under 2016, med stöd av LOVA-bidrag, fram en VA-plan som sträcker sig fram till 2027. VA-planen innehåller tre delar: VA-översikt, VA-strategi och VA-plan, vilka utgör grunden för en hållbar vatten- och avloppsplanering i hela kommunen. Hylte kommun har som strategiskt mål att minst varje mandatperiod se över och aktualitetspröva VA-planen. Åtgärder i VA-planen ska förhållas tolv år framåt i tiden.

En förvaltningsövergripande arbetsgrupp bestående av politiker, samhällsbyggnadschef, VA- och avfallschef, projekt- och VA-ingenjörer, VA-tekniker, miljöchef, miljöinspektörer, plan- och byggchef samt planarkitekt har under perioden 2020–2021 arbetat med en aktualisering av VA-planen 2016. Detta har skett genom en revidering av underlag från 2015 och framåt samt prioritering av åtgärder utifrån VA-strategi och verksamheternas mål. Planen gäller för planering av nuvarande verksamhetsområde för kommunalt VA mellan 2021–2032.

Arbetet med uppdatering av vattenskyddsområden och ansökan till nya vattendomar gällande Drängsereds, Långaryds, Landeryds och Unnaryd vattentäkter pågår och beräknas vara klart Under 2022.

Projektet för utbyggnad av Långaryd vattenledning och VA-arbetena på det nya bostadsområdet Vegas äng är nu färdigställt och slutbesiktat.

Reliningsarbeten för olika ledningssträckor i Rydöbruks är nu utförda under 2021. Arbetet kommer att löpa på under 2022. Motivet är att minska på det ovidkommande vattnet till spillen och för att avlasta Torups avloppsreningsverk.

4. VA-taxan

Utgångspunkten för VA-taxa är att avgifterna ska täcka kommunens hela kostnad för VA. Inför 2022 höjs taxan med 2,1 % på bruksavgifterna och 2,1 % på förbrukningsavgifterna. Taxan kan regleras via indexhöjning årligen.

Bakgrund till förslag till höjning är att verksamheten gick in med ett underskott 2021 med 1 806 tkr varav ca 900 tkr berodde på vattenläckor. Resterande underskott berodde på ökade kostnader för elförbrukning, slamtransporter samt spolningsarbeten på avloppsnätet. Vattenläckorna har starkt samband med att ledningsnätet är i stort behov av förnyelse/relining. Taxan ska också täcka kapitalkostnader för investeringar enligt VA-planen.

4.1 Grunduppdrag

Kommunens grunduppdrag, styrs till stor del av lagstiftningar, förordningar, föreskrifter och invånare men även politiken styr via styrande dokument. Det är i kvalitetsstyrningen som grunduppdraget följs upp och utvärderas för att visa om grunduppdraget uppfyller god kvalitet eller inte. VA-verksamheten har ett nyckeltal som följs upp här.

4.2 Andel tjänliga vattenprov och tjänligt med anmärkning

Provresultatet avser det egenkontrollprogram Hylte kommun har för att kontrollera vattenkvalitén. Resultatet kan bli tjänligt, tjänligt med anmärkning och otjänligt. Alla prov har varit tjänliga varav nio tjänligt med anmärkning och en med resultat otjänligt och orsaken till det otjänliga provet, beror på att provet togs på en skola som var stängd. Vilket innebär en försämrad omsättning på dricksvattenledningarna inne på skolan. Ett omprov är taget och det har visat sig tjänligt. Målet är uppfyllt och dricksvattnet fortsätter att hålla en hög kvalitet.

5. Personal

Personalstyrkan ute på driftanläggningarna består av fyra VA-tekniker och en driftingenjör. Personalen sköter sex vattenverk, sex avloppsreningsverk och ett antal pumpstationer (avloppsvatten), tryckstegringsstationer (dricksvatten) och ledningsnätet i kommunen.

Återvinningscentralen har tre medarbetare i sin personalstyrka och som även ansvarar för omlastningsytan och tillsynen på gamla deponier.

Personalstyrkan inne på kontoret består av sex tjänstemän. renhållningssamordnare/utredare, projektingenjör, projektledare, driftingenjör, abonnentingenjör och VA- och renhållningschef.

Bemanningen är i princip oförändrad med undantag för att projektledaren är utlånad på 50 % till gata/park. Enheten har låg sjukfrånvaro.

5.1 Nyckeltal

Nyckeltal, VA & avfall (m ³)	2021	2020	2019	2018	2017
Producerad mängd vatten	985 844	921 645	945 107	1 022 135	1 015 234
Debiterad mängd vatten	490 850	531 615	542 895	608 559	559 751
Renad mängd avloppsvatten	1 850 854	1 979 284	2 022 320	1 519 448	1 851 855
Debiterad mängd avloppsvatten	512 687	554 712	529 550	597 728	600 191

En minskning på debiterat mängd vatten och avlopp beror bland annat på att fler kunder kontinuerligt skickar in aktuell vattenförbrukning vilket ger ett mer korrekt fakturaunderlag. Corona har även påverkat förbrukningen framförallt fritidsboende som inte har kunnat åka till sina fritidshus som vanligt, vilket innebär mindre uttag av dricksvatten och lägre intäkt för VA-enheten.

Det produceras mer dricksvatten och avloppsvatten än vad vi debiterar. Orsaken är ut- och inläckage i vårt ledningsnät. Vilket bevisar att behovet av att sanera ledningsnätet är överhängande.

5.2 Ekonomisk analys

VA-verksamheten hade 2020 en negativ avvikelse på 1 806 tkr som flyttades över till 2021. Verksamheten visar vid bokslutet 2021 en negativ avvikelse på 839 tkr och underskottet har bokförts som en fordran på VA-kollektivet. Under 2021 har verksamheten haft mer intäkter än budgeterat i form av avgifter samt intäkter från Trafikverket för dagvatten då Trafikverkets vägar belastar kommunens dagvattensystem, kommunen har kompenserats för tidigare år samt innevarande år. Samtidigt som kostnaderna för slamentreprenad, elförbrukning, inköp av anläggningsmaterial samt reparation av maskiner och inventarier har varit högre än budgeterat. Verksamheten har under 2021 haft lägre kapitalkostnader med anledning av bytt redovisningsprincip som innebär ändring i beräkning av internränta från real annuitet till nominell ränta.

6. Investeringar

VA-verksamhetens helårsbudget för investeringar uppgår till 18 843 tkr inklusive ombudgetering på 2 843 tkr. Vid bokslutet visar verksamheten en positiv avvikelse på totalt 13 372 tkr. Verksamheten har en övergripande investeringsbudget, VA-verksamhet enligt

nämnds prioriteringar. Denna budget finansierar de planerade projekt som finns specificerade i bifogad investeringsredovisning. Projekt 151 VA enligt SBN:s prioritering visar en positiv avvikelse på 1 529 tkr vilket främst beror på anläggning av ny dricksvattenledning på Mosskatan som slutförs 2022 samtidigt som projekt 238 Överföringsledning Landeryd-Hyltebruk visar en positiv avvikelse på 11 843 tkr till följd av att enbart förstudie har genomförts 2021.

Det produceras mer dricksvatten och avloppsvatten än vad som debiteras. Orsaken är ut- och inläckage i vårt ledningsnät. Vilket bevisar att behovet av att sanera ledningsnätet är fortsatt överhängande.

Skolan i Långaryd hade en enskild brunn för dricksvatten och vill nu ansluta sig till det kommunala dricksvattennätet. Fastighetsägaren har rätt att ansluta sig till den allmänna VA-anläggningen om fastigheten finns inom ett verksamhetsområde. Projektet är nu klart och det finns också en möjlighet för de fastighetsägare som inte har anslutit sig till det kommunala dricksvattennätet att ansluta sig till i framtiden.

En ny dricksvattenledning på ca 260 meter anlades vid Djäknebol i Torup. Anledningen till det är att ledningen var gammal och i dåligt skick.

6.1 Framtid

Vattenmyndigheten har i sin förvaltningsplan för 2021 – 2027 tagit upp en rad krav på kommunerna som är att förvänta som föreskrifter. Detta gäller bland annat konkreta krav på att söka vattendomar, ordna skyddsområden för vattentäkter, revidera verksamhetsområden och ha en aktiv tillsyn på avlopp.

Kommunen har många äldre ledningar vilket innebär att arbetet med sanering- och underhållsarbeten kommer att fortskrida. Vinsterna med sanering är en reducerad mängd tillskottsvatten till samtliga avloppsreningsverk. I sin tur resulterar detta i en mindre förbrukning av energi och kemikalier samt mindre risk för bräddningar. Ytterligare ett fokusområde är underhåll och utveckling av dricksvattennätet. Motiv till detta är att minska störningar i vattendistributionen för boende och industrier. Vinsterna med saneringen är att reducera utläckage av rent dricksvatten som i sin tur resulterar i lägre kemikalier och energiförbrukning.

VA-planen ingår i Hylte kommuns övergripande VA-planering där VA-översikten beskriver nuläget och även förbättringsbehoven för den allmänna VA-anläggningen inom verksamhetsområdet, utanför nuvarande verksamhetsområde och generellt för hela kommunen. VA-strategin är det styrdokument som innehåller riktlinjer i olika frågor kopplade till vatten- och avloppsförsörjning. De största utmaningarna för att uppnå en hållbar VA-försörjning är att göra en realistisk planering av finansiering av VA-anläggningen för att minska sårbarheten på anläggningen, möta framtiden klimatförändringar och Hylte kommuns fysiska planering utifrån översiktsplanering och bostadsförsörjning.

En grov kostnadsuppskattning visar att det kommer att behövas minst 10 miljoner kronor årligen till stora VA-projekt inom och efter planeringshorisonten. I och med en förskjutning av investeringar i den tidigare VA-planen har även kostnader för framförallt reinvesteringar flyttats fram.

Tabell, Tidplan och kostnadsuppskattning, övergripande tabell för stora VA-projekt.

Period I. 2020–2023: 49,7 miljoner
Period II. 2024–2027: 51,9 miljoner
Period III. 2028–2031: 89,4 miljoner
Period III. 2032-2034: 96,4 miljoner
Bortom nuvarande planeringshorisont: 40 miljoner/period (10 miljoner/år)

Det finns även en förvaltningsövergripande dagvattenstrategi med syftet att skapa förutsättningar för en långsiktig hållbar dagvattenhantering. Detta med avseende på vattenkvalitet samt risk för översvämning med hänsyn till ett förändrat klimat. Flera av VA-planens uppsatta mål har en koppling till dagvattenhanteringen. Ansvaret för dagvattenfrågorna inom kommunen fördelas på flera aktörer vilket preciseras i dagvattenstrategin. I dagvattenstrategin har bland annat översvämningrisker kartlagts. Den beskriver även olika typer av lösningar för att leda bort eller fördröja dagvatten på ett hållbart sätt. Ett behov av fler reservvattentäkter i Hylte kommun måste finnas för och säkra upp Hylte kommuns vatten för framtiden. I dag så har VA-enheten endast en reservvattentäkt som ligger i Nyebro. Det återstår att utarbeta en plan för att ta den i bruk. Denna planerade reservvattentäkten kan antingen ersätta befintlig vattentäkt i Torup eller vara en reservvattentäkt för Torup, Rydöbruk, Kinnared och Brännögård.

För att vi ska kunna klara framtida investeringar och kompetensförsörjningen i Hylte kommun så måste man börja titta på samverkansmöjligheter med andra kommuner.

Resultaträkning

Mkr	Not	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Verksamhetens intäkter	1	28,8	27,4	26,8
Verksamhetens kostnader	2	-18,4	-16,7	-15,9
Avskrivningar	3	-7,3	-7,1	-6,4
Verksamhetens nettokostnad		3,1	3,6	4,4
Finansiella intäkter		-	-	-
Finansiella kostnader	4	-3,9	-5,4	-5,8
Resultat efter finansiella poster		-0,8	-1,9	-1,4
Årets resultat		-0,8	-1,9	-1,4

Balansräkning

Mkr	Not	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Tillgångar				
Materiella anläggningstillgångar	5	123,5	115,2	122,0
Summa anläggningstillgångar		123,5	115,2	122,0
Kortfristiga fordringar	6	1,8	4,0	2,4
Summa omsättningstillgångar		1,8	4,0	2,4
Summa tillgångar		125,3	119,2	124,4
Eget kapital	7			
Ingående värde				
Årets resultat		-0,8	-1,9	-1,4
Summa eget kapital		-0,8	-1,9	-1,4
Skulder				
Långfristiga skulder	8	125,3	119,3	124,7
Kortfristiga skulder	9	0,8	1,8	1,1
Summa skulder		126,2	121,1	125,8
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		125,3	119,2	124,4

Noter

Noter till resultaträkningen.

Not 1	Verksamhetens intäkter (Mkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
	Brukningssavgifter, externa	28,6	27,4	26,8
	Bidrag, externa	0,1		-
	Övrigt, externa			-
	Realisationsvinster			-
	Övrigt, interna			-
	Brukningssavgifter, interna	0,1	0,0	0,0
	Summa verksamhetens intäkter	28,8	27,4	26,8

Not 2	Verksamhetens kostnader (Mkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
	<i>Externa kostnader</i>			
	Personalkostnader	4,5	4,1	4,0
	Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	1,5	1,3	1,3
	Bränsle, energi och vatten	3,3	2,7	3,2
	Köp av verksamhet och tjänster	5,3	5,0	5,6
	Lokal- och markhyror	0,0	0,0	0,0
	Övriga kostnader	2,4	2,2	0,7
	<i>Summa externa kostnader</i>	<i>17,0</i>	<i>15,2</i>	<i>14,7</i>
	<i>Interna kostnader</i>			
	Tillsynsavgift	0,2	0,2	0,2
	Administration	0,8	0,8	0,6
	Övriga kostnader	0,4	0,4	0,4
	<i>Summa interna kostnader</i>	<i>1,4</i>	<i>1,5</i>	<i>1,2</i>
	Summa verksamhetens kostnader	18,4	16,7	15,9

Not 3	Avskrivningar (Mkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
	Byggnader och tekniska anläggningar	7,3	7,1	6,4
	Summa avskrivningar	7,3	7,1	6,4

Not 4	Finansiella kostnader (Mkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
	Internränta	3,9	5,4	5,8
	Summa finansiella kostnader	3,9	5,4	5,8

Noter till balansräkningen.

Not 5	Mark, byggnader och tekniska anläggningar (Mkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
	Anskaffningsvärde	259,4	243,8	243,5
	Ackumulerade avskrivningar	-135,2	-127,9	-120,8
	Ackumulerade nedskrivningar	-0,7	-0,7	-0,7
	Bokfört värde	123,5	115,2	122,0
	Redovisat värde vid årets början	115,2	122,0	122,4
	Årets investeringar	15,6	0,3	6,0
	Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
	Återförda nedskrivningar	-	-	-
	Årets avskrivningar	-7,3	-7,1	-6,4
	Överföring till eller från annat slag av tillgång	-	-	-
	Övriga förändringar	-	-	-
	Redovisat värde vid årets slut	123,5	115,2	122,0

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar med undantag för mark som bedöms ha ett bestående

Not 6	Kortfristiga fordringar (Mkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
	Kundfordringar	1,0	2,2	1,1
	Upplupna intäkter/förutbetalda kostnader	-	-	-
	Fordran på VA-kollektivet ¹	0,8	1,9	1,4
	Summa kortfristiga fordringar	1,8	4,0	2,4
Not 7	Eget kapital (Mkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
	Ingående eget kapital	-	-	-
	Resultatbalansering föregående år	-	-	-
	Ingående eget kapital efter resultatbalansering	-	-	-
	Årets resultat	-0,8	-1,9	-1,4
	Summa eget kapital	-0,8	-1,9	-1,4
Not 8	Långfristiga skulder (Mkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
	Låneskuld	123,9	117,7	123,7
	Anslutningsavgifter	1,4	1,6	1,0
	Summa långfristiga skulder	125,3	119,3	124,7
	<i>Anslutningsavgifter periodiseras linjärt under samma nyttjandeperiod som motsvarande tillgång har.</i>			
Not 9	Kortfristiga skulder (Mkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
	Upplupna kostnader/förutbetalda intäkter	0,8	1,8	1,1
	Summa kortfristiga skulder	0,8	1,8	1,1